

LAKIALOITE 111/2004 vp

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 3 ja 9 §:n ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnalle

Aloite liittyy vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Vammaisten sosiaaliturva olisi ajanmukaistettava ja voimavarat kohdennettava niin, että ne kannustavat vammaisia henkilöitä aktiivisuuteen, kuten opiskeluun, työssäkäyntiin ja kuntoutukseen. Vammaisten sosiaaliturvaan ei ole yli kymmeneen vuoteen tehty merkittäviä parannuksia.

Henkilökohtainen avustaja -järjestelmän kehittäminen on tärkeää vaikeavammaisten perusoikeuksien kannalta. Vaikeavammaisten oikeus avustajapalveluun ei toteudu tasavertaisesti eri puolilla maata. Tasavertaisuuden kannalta on tärkeää, että valtio rahoittaa avustajapalveluita.

Tässä lakialoitteessa esitetään henkilökohtaisen avustajajärjestelmän kehittämistä subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille henkilöil-

le. Tämän lisäksi tulisi avustajapalvelujen rahoitus kokonaisuudessaan siirtää Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen, jolloin avustajapalvelujen saatavuus ei olisi riippuvainen vain asuinkunnan vammaismyönteisyydestä. Laki esitetään tulevaksi voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Henkilökohtainen avustaja -järjestelmän kehittämistä on esitetty Vammaistyöryhmä '96:n muistiossa, ja sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (2002:9) on esittänyt avustajajärjestelmän kehittämistä kustannusten tasausjärjestelmällä, joka lisäisi valtion osallistumista kustannuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 3 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (380/1987) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 101/1995, sekä *lisätään* 3 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

3 §

Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä

— — — — —
Kunnan on edistettävä vammaisten henkilöiden itsenäistä elämää, työllistymistä ja työssä selviytymistä turvaamalla heille mahdollisuus käyttää henkilökohtaista avustajaa. Vaikeavammaista henkilöä on tarvittaessa ohjattava ja avustettava henkilökohtaisen avustajan palkkaamisessa ja työnantajalle säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

Henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset korvaa vaikeavammaiselle henkilölle Kansaneläkelaitos siten kuin sairausvakuutuslaissa (364/1963) säädetään.

9 §

Taloudelliset tukitoimet

Vammaiselle henkilölle korvataan ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän tarpeellisen vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuvat kustannukset korvataan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

2.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 4 päivänä heinäkuuta 1963 annettuun sairausvakuutuslakiin (364/1963) uusi 13 a § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Avustajakorvaus

13 a §

Vaikeavammaiselle henkilölle, jolle kunta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) perusteella tarjoaa avustajapalveluja, korvataan henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset tarpeen mukaan. Korvausta on oikeus saada silloin, kun vaikeavammainen henkilö tarvitsee runsaasti toisen henkilön apua kotona jokapäiväiseen elämään liittyvissä asioissa tai kodin ulkopuolella asioiden hoitamisessa, opiskelussa,

harrastuksissa ja muussa yhteiskunnallisessa osallistumisessa.

Lisäksi sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka tarvitsee henkilökohtaista avustajaa työssä selviytymistään varten, korvataan henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta aiheutuvat lakisääteiset työnantajan kustannukset tarpeen mukaan enintään 40 tunnin työskentelyajalta viikossa.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2004

Ulla Anttila /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Janina Andersson /vihr
Rosa Meriläinen /vihr

Jyrki Kasvi /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Heidi Hautala /vihr
Anni Sinnemäki /vihr